

Важливі аспекти політики

Корпоративне врядування на підприємствах державної форми власності: поглиблений аналіз НЕК Укренерго

ОЕСР надає підтримку Уряду України щодо реформи корпоративного управління в секторі електроенергетики, з метою вдосконалити як його конкурентоспроможність на глобальних ринках, так й енергетичну безпеку України та її громадян. В рамках цієї підтримки ОЕСР виконала оцінку корпоративного управління державного підприємства, – національної енергетичної компанії Укренерго (НЕК Укренерго), – відповідно до розробленого ОЕСР інструменту “Керівні принципи щодо корпоративного врядування на підприємствах державної форми власності” (“Керівні принципи для ДП”) та надала рекомендації стосовно подальшого розвитку корпоративного управління.

ДОРОЖНЯ КАРТА РЕФОРМ ДП В СЕКТОРІ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

Хоча в останні роки досягнуто значного прогресу як на рівні компанії, так і на рівні держави, більшість реформ залишаються в зародковому стані та є слабкими. Щоб досягти їх сталого та довгострокового впливу, реформи мають спиратися на більш стійке рамкове законодавство та політику, що також сприяло би уникненню довільних змін через неналежне політичне втручання. Крім цього, для справжньої ефективності такі реформи потребують сполучення з вдосконаленою структурою та функціонуванням нового ринку електроенергії. З метою розв’язати наявні проблеми, ОЕСР надала в Огляді пакет з 19 детальних рекомендацій, що базуються на інструменті “Керівні принципи для ДП”, який слугує відправною точкою та дорожньою картою руху реформ уперед.

ГОЛОВНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Зміцнювати спроможність держави реалізовувати свої майнові права професійно та ефективно
- Забезпечувати на рівних умовах конкуренцію між ДП і приватними підприємствами на новому ринку електроенергії
- Визначити покладені на ДП (включно з НЕК Укренерго) спеціальні обов’язки (ПСО) та компенсувати їх у прозорий та підзвітний спосіб
- Захистити НЕК Укренерго та інші ДП в секторі енергетики від неналежного політичного втручання, включно з наданням необхідних повноважень Наглядовій раді для виконання цим органом його головних стратегічних функцій
- Забезпечити дотримання найвищих стандартів доброчесності в реалізації політики НЕК Укренерго щодо внутрішніх закупівель і постачання

Реформа підприємств державної форми власності у секторі електроенергетики в Україні

OECD

ПІДГРУНТТЯ

На засадах досвіду попередніх оглядів в секторі авіабудування та в секторі вуглеводнів України, у 2019-2020 р.р., ОЕСР виконала поглиблений аналіз НЕК Укренерго – компанії, яка відповідає за операційну діяльність та технологічний контроль Об’єднаної енергетичної системи (ОЕС) України та за передачу електроенергії до регіональних мереж розподілу.

З 2017 року НЕК Укренерго реалізує важливі реформи корпоративного врядування до яких належать:

- Призначення у жовтні 2018 року першої в історії незалежної Наглядової ради
- Корпоратизація ДП у липні 2019 р.
- Перехід до складання корпоративної звітності згідно МСФЗ
- Створення протягом 2019 року більш дієвої системи внутрішнього контролю, включаючи створення підрозділів по забезпеченню дотримання встановлених вимог і внутрішнього аудиту

Хоча такі зміни частково зумовлені необхідністю виконання Україною *acquis* Енергетичного співтовариства з метою інтеграції в європейський ринок електроенергії, зміни також сприяли вдосконаленню практик корпоративного управління в НЕК Укренерго та їх наближенню до стандартів, викладених у «Керівних принципах для ДП».

Ці зрушення відбулися в контексті ширшого реформування ДП, ініційованого органами державної влади України в останні роки. У вересні 2019 р. Уряд розробив порядок денний реформ з метою їх продовження та поглиблення, зокрема на шляху ухвалення амбітної програми приватизації та формування планів щодо нової холдингової компанії, метою якої стали б професіоналізм та централізація виконання державою функції власника 100 найбільших ДП, як функції, відокремленої від розроблення політик. **Саме на ці реформи буде сфокусовано наступний Огляд ОЕСР України в контексті відповідності «Керівним принципам для ДП» (аналіз буде виконаний протягом 2020-2021 р.р.), на запит України про приєднання до Керівних принципів.**

ПРО КЕРІВНІ ПРИНЦИПИ ОЕСР ЩОДО КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ДЕРЖАВНОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ

У розробленому ОЕСР інструменті "Керівні принципи щодо корпоративного управління на підприємствах державної форми власності" подано конкретні поради країнам стосовно більш ефективного виконання їх обов'язків як власників компаній для підвищення рівня конкурентоспроможності, ефективності та прозорості підприємств у власності держави.

Все більше країн роблять кроки на шляху до запровадження Керівних принципів і посилаються на цей інструмент в регуляторних актах, при виробленні структури корпоративного управління та у формуванні політики власності. Керівні принципи можуть стати рушійною силою реформ в країнах через досягнення відповідності з міжнародними стандартами. Робоча група ОЕСР з питань практик державної власності та приватизації – це середовище, в якому країни знайомляться з досвідом країн-членів ОЕСР і країн-партнерів організації, діляться власним досвідом, а також отримують підтримку реформ завдяки експертному аналізу.

УКРАЇНА ТА ОЕСР

Цей Огляд виконано в рамках проекту ОЕСР «Підтримка реформи сектору енергетики в Україні», який реалізується в період між 2019 і 2021 роками за фінансової підтримки Уряду Королівства Норвегія. Реалізація проекту відбувається у тісній співпраці з ключовими зацікавленими сторонами в Україні, серед яких - Міністерство фінансів, Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, Міністерство енергетики та захисту довкілля, Фонд державного майна, Кабінет Міністрів, НЕК Укренерго та інші відповідні організації.

Проект отримав інтелектуальні внески від громадянського суспільства, наукових кіл, бізнес сектору, від дотичних міжнародних установ, а також від розробників політики та практиків її реалізації у сфері майнових прав держави з країн-членів ОЕСР, які беруть участь у **Робочій групі ОЕСР з питань практик державної власності та приватизації (WP SOPP)**.

КОНТАКТИ

Габріела Міранда
Керівник проектів в Україні
Секретаріат з глобальних відносин, ОЕСР
gabriela.miranda@oecd.org

Сара Салтан Балбуена та Арієте Ідрізі
аналітики політики
Відділ з питань корпоративного врядування,
ОЕСР
sara.sultan@oecd.org
arijete.idrizi@oecd.org

www.oecd.org/eurasia

www.oecd.org/corporate/soes

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs